EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 24. 11. 2020
COM(2020) 755 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU

Hodnotenie vykonávania nariadenia (EÚ) č. 386/2012 z 19. apríla 2012

{SWD(2020) 282 final}

I. KONTEXT HODNOTENIA

Práva duševného vlastníctva podporujú podnikateľov a tvorcov, ktorí vyvíjajú nové, lepšie a efektívnejšie výrobky, technológie a služby. Práva duševného vlastníctva poskytujú aj stimuly na vykonávanie a sprístupňovanie akademického a vedeckého výskumu, umeleckých diel a zábavy. Práva duševného vlastníctva pomáhajú vynálezcom, autorom a miestnym komunitám, ktoré dostávajú odmenu za svoju prácu a príspevok k spoločenskému pokroku. Práva duševného vlastníctva môžu pomôcť malým podnikom a startupom pri hľadaní investícií a pomáhajú podnikom pri rozširovaní a vývoze, sprístupňovaní širšieho výberu výrobkov väčšiemu počtu spotrebiteľov a vytváraní nových a dobre platených pracovných miest[1]. Duševné vlastníctvo navyše spotrebiteľov uisťuje o kvalite a pôvode výrobkov, ktoré kupujú.

Duševné vlastníctvo je pre EÚ osobitne dôležité. Európa vyniká know-how, tvorivosťou a inováciami. V roku 2016 odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva[2] vyprodukovali v EÚ 82 % vývozu EÚ, čo predstavuje obchodný prebytok vo výške približne 182 miliárd EUR[3]. Patenty, ochranné známky, autorské právo, dizajny a zemepisné označenia chránia priemysel EÚ pred nekalým napodobňovaním zo strany konkurentov, ktorí neinvestovali do tvorivosti, výskumu a vývoja. Systém duševného vlastníctva poskytuje aj ochranu pred činnosťou zločineckých skupín, ktoré podvádzajú spotrebiteľov a podniky nezákonne vyrobenými (a často nebezpečnými) kópiami. Falšovaný tovar môže mať vážny vplyv na zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov, ako aj negatívne environmentálne dôsledky. Falšovanie a pirátstvo ovládajú zločinecké skupiny s globálnym dosahom a dá sa proti nim bojovať iba spoločným úsilím verejného a súkromného sektora a sektora občianskej spoločnosti v rámci EÚ, ale aj v spolupráci s tretími krajinami.

Komisia v roku 2009 zriadila neformálnu sieť súkromných a verejných zainteresovaných strán, ktorých sa týka porušovanie práv duševného vlastníctva, s názvom „Stredisko pre sledovanie falšovania a pirátstva“ (ďalej len „stredisko“). Jeho hlavnými cieľmi boli:

- posudzovať rozsah, mieru a vplyv porušovania práv duševného vlastníctva v EÚ,
- zlepšovať spoluprácu medzi tými, ktorí sa venujú ochrane a vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva,
- sprístupňovať najlepšie postupy v oblasti vymožiteľnosti a
- zvyšovať informovanosť medzi spotrebiteľmi.

[1] Podniky, ktoré vlastnia práva duševného vlastníctva, produkujú o 29 percent vyššie priemerné príjmy na zamestnanca a platia o 20 percent vyššie mzdy ako podniky, ktoré práva duševného vlastníctva nevyužívajú – *Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union* (Odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva: prínos pre ekonomickú výkonnosť a zamestnanosť v Európskej únii), tretie vydanie, EPÚ a EUIPO (2019).

[2] *Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union* (Odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva: prínos pre ekonomickú výkonnosť a zamestnanosť v Európskej únii), tretie vydanie, EPÚ a EUIPO (2019). Podľa správy OECD – EUIPO sú odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva také odvetvia, ktoré majú viac práv duševného vlastníctva na zamestnanca, ako je priemer za všetky odvetvia. Podľa tejto správy sa odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva sústreďujú v spracovateľskom sektore a sektoroch technológií a služieb pre podniky.

[3] *Report on the protection and enforcement of intellectual property rights in third countries* (Správa o ochrane a vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva v tretích krajinách), pracovný dokument útvarov Komisie, 8. január 2020 [SWD(2019) 452].

Rada Európskej únie v roku 2010 vyzvala Komisiu, aby ďalej rozpracovala rozsah právomocí, úlohy a funkciu strediska[4], čo priviedlo Komisiu k tomu, že navrhla prevod strediska na Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO).

Nariadením č. 386/2012[5] (ďalej len „nariadenie“) sa v roku 2012 toto stredisko, už premenované na Európske stredisko pre porušovanie práv duševného vlastníctva, zverilo úradu EUIPO spolu so súborom úloh zameraných na uľahčenie činností vnútroštátnych orgánov, súkromného sektora a inštitúcií EÚ v boji proti porušovaniu práv duševného vlastníctva. Tieto úlohy boli pridané k hlavnému poslaniu úradu EUIPO, ktorým je spravovanie systémov EÚ v oblasti ochranných známok a dizajnov a ponúkanie registrácie takýchto práv na úrovni EÚ.

V nariadení sa ďalej stanovuje, že „*úrad usporadúva, riadi a podporuje stretnutia odborníkov, orgánov a zainteresovaných strán stretávajúcich sa pod názvom ‚Európske stredisko pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva*“ (ďalej len „stredisko pre sledovanie“). K 31. decembru 2019 sa stredisko skladalo zo 123 zástupcov vnútroštátnych orgánov, priemyslu, spotrebiteľských organizácií a občianskej spoločnosti a rôznych medzinárodných organizácií a inštitucionálnych orgánov, napríklad OECD, Svetová colná organizácia, Európsky patentový úrad, Európsky parlament a Europol. Na zasadnutiach strediska sa zúčastňujú aj úradníci z rôznych odborov Komisie.

Komisia v tejto správe hodnotí vykonávanie a fungovanie nariadenia, pričom posudzuje, či sú jeho pôvodné ciele stále platné a či boli splnené efektívnym a jednotným spôsobom[6]. Správa sa nezaoberá činnosťami úradu EUIPO, ktoré sú mimo rámca nariadenia, to znamená registráciou ochranných známok a dizajnov a celkovým fungovaním úradu EUIPO.

Komisia začala hodnotenie v roku 2016. Štúdiu realizoval externý dodávateľ a bola zverejnená v roku 2018[7]. Najvýznamnejším obmedzením bola podľa štúdie skutočnosť, že hodnotenie sa začalo príliš skoro, pretože prvé výsledky boli dosiahnuté až medzi rokmi 2015 a 2017. S cieľom vylepšiť hodnotenie Komisia rozšírila jeho rozsah na všetky činnosti vykonané úradom EUIPO podľa nariadenia do 31. decembra 2019.

Táto správa zhŕňa závery hodnotenia a Komisia ich predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru. Sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie poskytuje podrobné vysvetlenie metódy, základného scenára a zistení hodnotenia.

II. ZISTENIA Z HODNOTENIA

V hodnotení sa posudzovalo nariadenie a jeho vykonávanie úradom EUIPO podľa piatich štandardných hodnotiacich kritérií: i) účinnosti, ii) efektívnosti, iii) súdržnosti, iv) relevantnosti a v) pridanej hodnoty EÚ.

[4] Uznesenie Rady z 1. marca 2010 o zvyšovaní účinnosti presadzovania práv duševného vlastníctva na vnútornom trhu (2010/C 56/01).

[5] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 386/2012 z 19. apríla 2012 o poverení Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a dizajny) úlohami súvisiacimi s vymožiteľnosťou práv duševného vlastníctva vrátane zhromažďovania zástupcov verejného a súkromného sektora ako Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 129, 16.5.2012, s. 1).

[6] Hodnotenie sa vyžaduje v článku 8 nariadenia.

[7] Technopolis, *Evaluation of the application of Regulation 386/2012* (Hodnotenie uplatňovania nariadenia č. 386/2012), 2017 je dostupné na stránke https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f92d8b87-1dce-11e8-ac73-01aa75ed71a1/language-en.

A. Relevantnosť

Kritériom relevantnosti sa skúmalo, do akej miery sú počiatočné ciele nariadenia primerané a či stále zodpovedajú súčasným potrebám.

Úlohy pridelené úradu EUIPO možno rozdeliť do štyroch hlavných oblastí:

1. výskum a sprístupňovanie poznatkov o funkcii duševného vlastníctva, o miere a vplyvoch porušovania práv duševného vlastníctva, ako aj o najlepších postupoch pri vymáhaní práv duševného vlastníctva a predchádzaní ich porušovaniu;

2. informovanosť o duševnom vlastníctve vrátane rizík a negatívneho vplyvu falšovania a pirátstva;

3. spolupráca medzi orgánmi, ako aj medzi orgánmi a vlastníkmi práv duševného vlastníctva, a to aj prostredníctvom vývoja nástrojov a propagovania technológií na podporu vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva a

4. spolupráca s úradmi duševného vlastníctva v tretích krajinách pri vymáhaní práv duševného vlastníctva.

V hodnotení sa dospelo k záveru, že úlohy pridelené úradu EUIPO sú v súčasnosti všetky relevantné.

Naďalej je rozšírená nezákonná internetová ponuka a spotreba obsahu chráneného autorskými právami, ako sú filmy, hudba a priame prenosy športových podujatí. V rokoch 2012 až 2016 spôsobilo pirátstvo v EÚ nahrávaciemu priemyslu priemernú ročnú stratu vo výške 200 miliónov EUR a stratu 1 300 pracovných miest. Hodnota dovozu falšovaného tovaru do EÚ vzrástla z 85 miliárd EUR v roku 2013 (čo zodpovedá 5 % celkového dovozu do EÚ) na 121 miliárd EUR (6,8 % celkového dovozu do EÚ) v roku 2016[8], čo spôsobilo stratu podnikateľských a daňových príjmov a pracovných miest.

Z rozhovorov, ktoré uskutočnil dodávateľ, a zo spätnej väzby získanej prostredníctvom verejnej konzultácie vyplynula veľká zhoda názorov v otázke relevantnosti úloh, ktoré sa nariadením uložili úradu EUIPO.

Zatiaľ čo niektoré zainteresované strany, a to najmä tie, ktoré zastupujú majiteľov ochranných známok, vyjadrili pochybnosti o spolupráci s orgánmi tretích krajín, takúto spoluprácu považovalo 62 % respondentov verejnej konzultácie za dôležitú. Zainteresované strany, ktoré dodávateľ vypočul, sa zhodli v tom, že *„(...) veľa falšovaného tovaru pochádza z tretích krajín. Pre lepšie pochopenie a riešenie falšovania v tretích krajinách, najmä v Číne, juhovýchodnej Ázii alebo Južnej Amerike, by sa mohlo urobiť veľa.“* Rozhodne nemožno proti falšovaniu a pirátstvu účinne bojovať iba konaním na vnútornom trhu a nevšímaním si miest výroby alebo trás na distribúciu falzifikátov. Falšovanie európskych značiek a nezákonná distribúcia obsahu chráneného autorskými právami EÚ v tretích krajinách okrem toho poškodzujú európske podniky.

[8] *„Trends in Trade in Counterfeit and Pirated Goods“*, Illicit Trade (Trendy v obchodovaní s falšovaným a pirátskym tovarom, Nezákonné obchodovanie), Vydavateľstvo OECD, Paríž/Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo, 2019. Referenčná štúdia nezahŕňa falšované a pirátske výrobky, ktoré sa vyrábajú a spotrebúvajú na domácich trhoch, ani pirátske digitálne výrobky distribuované cez internet.

Nie všetky zainteresované strany rovnako podporujú úlohu úradu EUIPO propagovať systémy sledovania a stopovania, ktoré pomáhajú rozlišovať pravé výrobky od falšovaných. Niektorí občania vyjadrili obavy v súvislosti so súkromím, zatiaľ čo nositelia práv všeobecne považujú takéto systémy za nevhodné pre normalizáciu, pretože neexistuje žiadne univerzálne riešenie. Zatiaľ čo riešenia vychádzajúce zo sledovania a stopovania by sa mali ponechať voľnej hospodárskej súťaži, malé a stredné podniky a spotrebitelia by mali mať ľahký prístup k informáciám o rôznych používaných technických riešeniach. Úrad EUIPO môže zvyšovať informovanosť a transparentnosť bez toho, aby uprednostňoval konkrétne výrobky. Polovica respondentov verejnej konzultácie (54 %) a 82 % respondentov v kategórii odborníkov a organizácií považuje úlohy úradu EUIPO v tejto oblasti za dôležité.

Hodnotenie neodhalilo nijaké nedostatky v úlohách, ktoré nariadenie ukladá úradu EUIPO.

B. Účinnosť

Bezprostredným operačným cieľom, ktorý Komisia sledovala, bolo zabezpečiť, aby stredisko malo potrebnú infraštruktúru na účinné vykonávanie svojich činností. Pred prijatím nariadenia mali útvary Komisie troch zamestnancov, ktorí riadili stredisko. Na konci roku 2019 mal odbor strediska úradu EUIPO 55 zamestnancov. Výdavky úradu EUIPO na činnosti podľa nariadenia boli 2,4 milióna EUR v roku 2012 a 11,7 milióna EUR v roku 2019.

Úrad EUIPO rozšíril sieť strediska, čím vyplnil medzery v jeho predchádzajúcom zložení, a pridal organizácie občianskej spoločnosti a množstvo organizácií s príslušnými odbornými znalosťami. Na konci roku 2019 ho tvorilo 123 zástupcov, z ktorých osem zastupovalo spotrebiteľov a iné organizácie občianskej spoločnosti. Úrad EUIPO spravidla dobre zapája svoju sieť zainteresovaných strán do plánovania a realizácie jeho pracovných programov. Niektoré zainteresované strany napriek tomu poukázali na to, že úrad EUIPO s nimi v niekoľkých výnimočných prípadoch dostatočne nekonzultoval.

Hodnotenie je pozitívne aj v prípade činností, ktoré vykonáva úrad EUIPO. Hoci si úrad EUIPO vedie podrobné záznamy o svojich činnostiach, mal by zaviesť monitorovacie mechanizmy na odhadovanie ich vplyvu a nákladov a prínosov, zlepšenie stanovovania priorít a plánovania a podporu budúcich hodnotení.

V štúdii dodávateľa sa dospelo k záveru, že úrad EUIPO nepochybne prispel k účinnej ochrane práv duševného vlastníctva dosiahnutím všetkých rôznych cieľov spôsobom, ktorý je nezávislý od priemyslu. Aj 43 % respondentov verejnej konzultácie si myslí, že úrad EUIPO dosiahol dobré alebo veľmi dobré výsledky pri zlepšovaní ochrany práv duševného vlastníctva. Miera súhlasu s týmto názorom je vyššia medzi odborníkmi a organizáciami (68 %).

Úrad EUIPO vypracoval transparentnú metodiku na určovanie miery a vplyvu porušovania práv duševného vlastníctva, čo je úloha zásadného významu. Vykonal aj vlastný prieskum o prínose odvetví intenzívne využívajúcich duševné vlastníctvo pre hospodárstvo a funkcii duševného vlastníctva vo výkonnosti podnikov. Okrem mnohých ďalších tém úrad EUIPO poskytol aj cenné informácie o rozsahu, v akom sú malé a stredné podniky nositeľmi práv duševného vlastníctva, o ťažkostiach, s ktorými sa stretávajú pri plnom využívaní systému duševného vlastníctva, ako aj o vnímaní duševného vlastníctva spotrebiteľmi a mladými ľuďmi a ich správaní voči falzifikátom a pirátstvu. Rozsiahle výskumné a publikačné činnosti úradu EUIPO sa využívajú pri tvorbe politík na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni.

Publikácie úradu EUIPO sú podľa nariadenia k dispozícii v elektronickej forme[9]. Úrad EUIPO však musí zlepšiť prístup k svojej rozsiahlej knižnici. Súčasné zobrazenie publikácií a súvisiace funkcie vyhľadávania nie sú uspokojivé.

Publikačná činnosť úradu EUIPO prispieva k zvyšovaniu informovanosti. Štúdie úradu EUIPO boli spomenuté v takmer 2 000 publikovaných článkoch a vytvorili ekvivalentnú reklamnú hodnotu vo výške 8,3 milióna EUR. Úrad EUIPO okrem toho investoval 1,5 milióna EUR do rôznych informačných kampaní s vysokou úrovňou dosahu. Kampane realizované v rokoch 2018 a 2019 sa dostali k 60 miliónom Európanov.

Úrad EUIPO poskytuje odbornú prípravu pre úradníkov z orgánov presadzovania práva, ktorí sa venujú boju proti falšovaniu a pirátstvu. Táto odborná príprava sa poskytuje v spolupráci s príslušnými odbormi Komisie pôsobiacimi v oblasti presadzovania práva, ako je napríklad Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF), a ďalšími orgánmi EÚ (napríklad CEPOL, Europol alebo Eurojust) a rôznymi vnútroštátnymi a medzinárodnými orgánmi a organizáciami. Program úradu EUIPO v oblasti odbornej prípravy vyplnil medzeru v rozvoji potrebných odborných znalostí. Odborná príprava v oblasti vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva sa v súčasnosti už neobmedzuje iba na colných úradníkov. Poskytla sa aj policajným úradníkom, sudcom a prokurátorom a medzi účastníkmi dosiahla priemernú mieru spokojnosti 97,4 %.

Úrad EUIPO dosiahol významné výsledky pri vývoji nástrojov pre nositeľov práv duševného vlastníctva a orgány pôsobiace v oblasti vymožiteľnosti. Na konci roku 2019 malo prístup k portálu vymožiteľnosti duševného vlastníctva úradu EUIPO 63 orgánov pôsobiacich v oblasti vymožiteľnosti, vrátane všetkých colných orgánov EÚ, Europolu, agentúry OLAF a policajných síl zo 17 členských štátov. Portál okrem iného zhromažďuje údaje zozbierané odbormi Komisie o prípadoch zadržania na hraniciach, údaje zasielané vnútroštátnymi orgánmi pôsobiacimi v oblasti vymožiteľnosti o prípadoch zadržania na vnútornom trhu, ako aj údaje zasielané vyše 800 podnikmi.

Úrad EUIPO hrá dôležitú úlohu pri realizácii projektov financovaných EÚ v tretích krajinách. Verejná konzultácia a štúdia ukázali globálne pozitívnu mieru súhlasu s medzinárodnou spoluprácou úradu EUIPO, ktorá však bola nižšia ako v iných oblastiach jeho činnosti. Podľa dodávateľa *„Niektorým zainteresovaným stranám chýbali informácie o úlohách strediska v medzinárodnej spolupráci s tretími krajinami.“* Úrad EUIPO by mal preto posilniť príspevok a nadväzujúce činnosti zástupcov strediska, pokiaľ ide o jeho činnosti súvisiace s tretími krajinami.

V nariadení sa od členských štátov vyžaduje, aby úrad EUIPO informovali o svojej politike v oblasti vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva a poskytovali štatistické údaje o porušovaní duševného vlastníctva, ako aj informácie o nich v judikatúre. Úrad EUIPO sa dohodol so zástupcami členských štátov na postupe, ktorý zlepšil situáciu, ale zber údajov z členských štátov vo všeobecnosti zostáva výzvou, najmä pokiaľ ide o zadržanie tovaru porušujúceho práva duševného vlastníctva na vnútornom trhu a judikatúru.

Úrad EUIPO dokázal vcelku realizovať svoje pracovné programy podľa plánu. Malá časť projektov sa však nevykonala v termíne v dôsledku zmien v prioritách. Úrad EUIPO by mal preto zabezpečiť, aby boli všetky dohodnuté projekty podporené dostatočnými prostriedkami, aby si plnil svoje záväzky.

[9] https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications.

Celkový výsledok hodnotenia je pozitívny. Tak štúdia dodávateľa, ako aj spätná väzba získaná prostredníctvom verejnej konzultácie naznačujú, že úrad EUIPO prispel k zlepšeniu vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva a splnil ciele nariadenia.

C. Efektívnosť

Cieľom nariadenia je posilniť a rozšíriť činnosti strediska a zároveň zabezpečiť jeho udržateľné financovanie bez akýchkoľvek nákladov pre rozpočet EÚ. Zverením strediska úradu EUIPO sa dosiahli oba tieto ciele. Všetky činnosti úradu EUIPO sú financované z poplatkov, ktoré platia používatelia systémov ochranných známok a dizajnov EÚ. Na plnenie úloh, ktoré mu vyplývajú z nariadenia, úrad EUIPO vyčleňuje pre svoj odbor strediska približne 5 % svojich ročných výdavkov.

Priemerný rozpočet odboru strediska v rokoch 2012 až 2019 bol 9,25 milióna EUR, vrátane priemerných osobných nákladov vo výške 3,75 milióna EUR. Úroveň výdavkov je porovnateľná s podobnými orgánmi EÚ, napríklad s Európskym monitorovacím centrom pre drogy a drogovú závislosť, ktoré bolo v roku 2019 pozitívne hodnotené[10].

Medzi výhody dosiahnuté prostredníctvom nariadenia patrí dostupnosť objektívnych, spoľahlivých a porovnateľných údajov o hodnote duševného vlastníctva a o miere a vplyvoch porušovania duševného vlastníctva, nástroje sprístupnené na portáli vymožiteľnosti duševného vlastníctva, rozsiahle programy odbornej prípravy pre úradníkov v oblasti vymožiteľnosti a stály rámec pre činnosti zamerané na zvyšovanie informovanosti verejnosti koordinovaný na úrovni EÚ. Stredisko okrem toho umožňuje výmenu informácií, poznatkov a najlepších postupov a má cenný sieťový efekt, ktorý uľahčuje cezhraničnú a medzisektorovú spoluprácu vytváranú pravidelným stretávaním sa značného počtu orgánov a zainteresovaných strán v stabilnom a trvalom rámci spolupráce.

Úrad EUIPO efektívne využíva finančné prostriedky. Zvýšenie rozpočtu a počtu zamestnancov prinieslo nárast výstupov a náklady na riadenie jeho činností podľa nariadenia zodpovedajú nákladom ostatných orgánov EÚ, ktoré vykonávajú podobné činnosti. Jediný vnútroštátny orgán by nemohol priniesť rovnaké výhody na európskej úrovni a zástupcovia z verejného a súkromného sektora považujú účasť na práci strediska za nákladovo efektívnu.

Dodávateľ v hodnotení dospel k záveru, že *„hodnotené nariadenie bolo vykonávané efektívnym spôsobom. Rôzne zainteresované strany majú rozličné názory na niektoré osobitosti práce úradu EUIPO podľa tohto nariadenia. Činnosti a projekty, ktoré vykonáva úrad EUIPO, však vo všeobecnosti pozitívne prispievajú k vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva, zvyšovaniu informovanosti, vytváraniu poznatkov a odborných znalostí a posilňovaniu spolupráce medzi všetkými príslušnými zainteresovanými stranami, a to pri minimálnych nákladoch všetkých, ktorí sú zapojení do práce strediska (napríklad časové výdavky). Nič nenasvedčuje tomu, že by stredisko malo nadmerné zdroje alebo neúmerné výdavky spojené s plnením úloh, ktoré mu boli zverené nariadením.“*[11].

[10] Hodnotenie Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA), 14. máj 2019 [COM(2019) 228]. EMCDDA funguje s priemerným ročným počtom 105 zamestnancov v ekvivalentoch plného pracovného času a priemerným ročným rozpočtom vo výške 16 miliónov EUR. Na rozdiel od odboru strediska úradu EUIPO potrebuje EMCDDA ako samostatná agentúra ďalších zamestnancov na podporné služby (riadenie ľudských zdrojov, infraštruktúra, systémy IT atď.).

[11] Technopolis, strana 70.

Ako bolo spomenuté, úrad EUIPO by mal zvýšiť svoje úsilie v oblasti monitorovania vplyvu svojich rôznych iniciatív vrátane analýzy nákladov a prínosov.

D. Súdržnosť

Úlohy, ktoré sú v nariadení zverené úradu EUIPO, sa vzájomne podporujú a sú v súlade s celkovým politickým cieľom znižovania úrovní porušovania duševného vlastníctva. Stále viac vedomostí podložených faktmi slúži na odbornú prípravu a informovanosť, lepšie nástroje vymožiteľnosti posilňujú spoluprácu a efektívnosť, vyššie úsilie v oblasti vymožiteľnosti pomáha v boji s ponukou produktov porušujúcich duševné vlastníctvo a zvyšovanie informovanosti rieši dopyt. Zníženie miery porušovania duševného vlastníctva v rámci EÚ si vyžaduje aj kontakt s krajinami a regiónmi, z ktorých pochádza najviac falzifikátov. Názory zozbierané dodávateľom a názory získané v rámci verejnej konzultácie naznačujú, že existuje rozsiahla zhoda názorov o súdržnosti úloh, ktoré sú v nariadení pridelené úradu EUIPO.

EUIPO pripravuje a vykonáva svoje ročné pracovné programy po konzultácii s odbormi Komisie. Preto činnosti úradu EUIPO dopĺňajú a podporujú činnosti Komisie v tejto oblasti, či už v oblasti autorských práv alebo práv priemyselného vlastníctva (napríklad patenty, ochranné známky, dizajny alebo zemepisné označenia) a bez ohľadu na to, či sú zamerané na vnútorný trh, hranice EÚ alebo na tretie krajiny a regióny mimo EÚ. Úrad EUIPO poskytuje cennú podporu niekoľkým iniciatívam Komisie. Napríklad organizuje programy odbornej prípravy pre expertov, ktorí vykonávajú predbežnú diagnostiku duševného vlastníctva, ktorú Komisia sprístupňuje inovačným malým a stredným podnikom. Úrad EUIPO podporuje odbory Komisie aj pri uľahčovaní spolupráce medzi nositeľmi práv a internetovými platformami v boji proti internetovému predaju falzifikátov. Pomáha Komisii pri organizovaní podujatí pre colné orgány zameraných na zastavenie dovozu falzifikátov. Úrad EUIPO dopĺňa prácu Komisie aj v boji proti pirátstvu prostredníctvom rôznych databáz a nástrojov (portál Agorateka, databáza osirotených diel atď.). V tretích krajinách okrem toho vykonáva projekty týkajúce sa duševného vlastníctva, ktoré sú financované z prostriedkov EÚ. Na zverejnené štúdie úradu EUIPO sa často odkazujú dokumenty politík EÚ, ako napríklad stratégia jednotného trhu z roku 2015, balík predpisov o autorských právach z roku 2016, iniciatíva pre startupy z roku 2016 a balík predpisov o duševnom vlastníctve z roku 2017. Úrad EUIPO zabezpečil aj spoluprácu s príslušnými orgánmi EÚ, ako sú Europol[12], CEPOL[13] a Eurojust[14], a to najmä v oblasti odbornej prípravy. Úzkou spoluprácou medzi odbormi Komisie a úradom EUIPO sa zabezpečilo zosúladenie jeho činností s prioritami Komisie. Je však dôležité, aby úrad EUIPO vo svojich oznámeniach objasnil tieto väzby zainteresovaným stranám.

E. Pridaná hodnota EÚ

Výsledky dosiahnuté zriadením strediska a prijatím nariadenia by neboli možné bez intervencie EÚ. Úrad EUIPO má značné odborné znalosti a zdroje, ale má aj informácie, ktoré pravidelne dostáva od zainteresovaných strán a rôznych vnútroštátnych orgánov a orgánov EÚ. Členské štáty, ktoré pracujú samostatne, takéto množstvo zdrojov nemajú. Členské štáty by nedokázali čerpať z rovnakej úrovne údajov, a najmä by ich nedokázali zhromažďovať a posudzovať podľa jednej spoločne dohodnutej metodiky. Roztrieštenie zdrojov a chýbajúca platforma na spájanie síl a sprístupňovanie najlepších postupov by znamenali, že vnútroštátne

[12] Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva.
[13] Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva.
[14] Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach.

orgány a zainteresované strany by nemali toľko informácií, nástrojov, databáz a podpory, koľko majú v súčasnosti. Úspory z rozsahu, ktoré vznikli zhromaždením všetkých relevantných strán v rámci úradu EUIPO, umožnili sériu iniciatív, ktoré by sa inak neuskutočnili.

Štúdiou aj verejnou konzultáciou sa ukázali veľmi silné náznaky toho, že zainteresované strany vidia jasnú pridanú hodnotu nariadenia a úradu EUIPO.

Zrušením nariadenia by sa ukončil multidisciplinárny a multilaterálny prístup úradu EUIPO. Tým by zanikla vedomostná základňa celej EÚ a siete vytvorené strediskom a zvýšilo by sa zaťaženie vnútroštátnych orgánov.

III. ZÁVERY A ZÍSKANÉ POZNATKY

Z hodnotenia podporeného štúdiou a verejnou konzultáciou vyplýva, že nariadenie funguje dobre a že úrad EUIPO uspokojivo plní svoje úlohy. Hodnotenie je pozitívne vo všetkých piatich hodnotiacich kritériách, hoci isté zlepšenia možno stále dosiahnuť v oblastiach, ktoré sú opísané ďalej a podrobnejšie sa nimi zaoberá sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie.

Úrad EUIPO prijal svoje nové úlohy odhodlane a poskytol stredisku pevnú infraštruktúru, pokiaľ ide o rozpočet, odborné znalosti, zasadacie priestory, komunikačné nástroje a ďalšie potrebné zdroje. Rozšíril aj sieť zainteresovaných strán zúčastňujúcich sa na činnostiach strediska, pričom zabezpečil zapojenie vnútroštátnych orgánov, ktorých sa porušovanie duševného vlastníctva týka najviac, a to tak na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej úrovni, a účasť zainteresovaných strán zo súkromného sektora a organizácií občianskej spoločnosti.

S pomocou zástupcov strediska splnil úrad EUIPO všetky úlohy uvedené v nariadení. Vypracoval transparentné a objektívne metodiky a pravidelne uskutočňoval hodnotný výskum. Informácie, ktoré vypracoval úrad EUIPO a jeho partneri, ako sú OECD a Europol, sa považujú za vecné, objektívne, spoľahlivé a obsiahle. Preto sa používajú nielen pri odbornej príprave úradníkov v oblasti vymožiteľnosti, iniciatívach a kampaniach na zvyšovanie informovanosti, ale aj stratégiách vymožiteľnosti a opatreniach v oblasti politiky duševného vlastníctva, ako je podpora malých a stredných podnikov. Úrad EUIPO vyvinul aj nástroje na uľahčenie boja proti falšovaniu a pirátstvu.

Rastúce množstvo falzifikátov dovážaných do EÚ ukazuje, že úlohy úradu EUIPO sú dnes ešte relevantnejšie ako pri prijímaní nariadenia. Činnosť úradu EUIPO je v súlade s celkovými cieľmi politiky EÚ v oblastiach podpory inovácií, dobrých životných podmienok a vytvárania pracovných miest. Boj proti nelegálnej výrobe a rozširovaniu falzifikátov zločineckými skupinami je aj bojom za zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov a dodržiavanie nariadení v environmentálnej a sociálnej oblasti. Pridaná hodnota práce úradu EUIPO pre EÚ je vysoká. Sústredenie zdrojov a odborných znalostí do jedného orgánu na úrovni EÚ vytvorilo príležitosť dosiahnuť oveľa väčší výstup v porovnaní s výstupom, aký by sa dosiahol iba na vnútroštátnej úrovni. Činnosti, ktoré úrad EUIPO vykonáva podľa nariadenia, sú plne financované z jeho vlastných príjmov, a teda bez nákladov pre všeobecný rozpočet EÚ. V medziach obmedzení dostupných údajov sa v hodnotení dospelo k záveru, že úrad EUIPO efektívne využíva dostupné ľudské a finančné zdroje.

Hodnotenie takisto odhalilo, že existuje priestor na zlepšenie. Úrad EUIPO by mal zintenzívniť svoje úsilie pri vykonávaní transparentného a komplexného monitorovania

možného vplyvu, ale aj nákladov a prínosov svojich činností podľa nariadenia, najmä pokiaľ ide o činnosti zamerané na zvyšovanie informovanosti. Výročné správy úradu EUIPO by preto mali poskytovať dobrý prehľad o vykonaných činnostiach a výsledkoch dosiahnutých v oblastiach, ktorých sa týka nariadenie. Úrad EUIPO by sa mal usilovať o včasnejšie zapojenie zástupcov vnútroštátnych orgánov a iných zainteresovaných strán do plánovania svojich činností podľa nariadenia. Platí to najmä pre činnosti úradu EUIPO vykonávané v tretích krajinách. Hodnotením sa ukázalo, že zainteresované strany nie sú dostatočne informované o činnostiach úradu EUIPO v tretích krajinách. Takisto je dôležité, aby plánovanie a oznamovanie činností úradu EUIPO podľa nariadenia zohľadňovali širší kontext politiky EÚ v oblasti duševného vlastníctva. Je najmä potrebné dobre a v súlade s príslušnými politikami Komisie informovať o činnostiach úradu EUIPO vykonávaných v tretích krajinách. Mohol by sa zlepšiť prístup k hodnotnej publikačnej činnosti úradu EUIPO, pretože súčasný systém nie je uspokojivý. Vzhľadom na to, že úrad EUIPO realizoval neustále rastúci počet projektov, niekedy nedokázal odovzdať výsledky načas. Preto by mal na účely plnenia svojich záväzkov zabezpečiť pridelenie dostatočných zdrojov na každý projekt zahrnutý do jeho ročných pracovných programov. Takto sa vyhne oneskoreniu určitých dohodnutých činností pre nedostatok zdrojov. A napokon, zber údajov od vnútroštátnych orgánov je stále výzvou, preto by mal úrad EUIPO naďalej nabádať vnútroštátne orgány k tomu, aby sprístupňovali relevantné informácie, ako to vyžaduje nariadenie, a v čo najväčšej možnej miere podporovať prácu zástupcov členských štátov vo vzťahu k stredisku pri zbere takýchto údajov na vnútroštátnej úrovni.

Celkovým záverom hodnotenia je, že nariadenie splnilo svoje ciele. Úzka spolupráca úradu EUIPO s členmi strediska a odbormi Komisie znamená, že práca orgánov EÚ, vnútroštátnych orgánov a nositeľov práv v oblasti vymožiteľnosti duševného vlastníctva sa teraz vykonáva ľahšie.

Úrad EUIPO sa stal centrom excelentnosti v oblasti porušovania duševného vlastníctva, ústredným zdrojom vedomostí, rozvoja a sprístupňovania najlepších postupov v EÚ a na medzinárodnej úrovni. Pôsobí ako sprostredkovateľ a hnacia sila pre spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi a nositeľmi práv v celej EÚ a je dôležitým prispievateľom k iniciatívam Komisie v oblasti duševného vlastníctva v rámci EÚ a mimo nej.